

Allemansrätten

Du får gå, jogga och cykla fritt i skog och mark, så länge du inte orsakar skada. Att ta vägen över en annans tomt är inte tillåtet, det kan betraktas som hemfridsbrott.

Det är tillåtet att tälta i naturen så länge du inte stör eller förstör, men vill du tälta längre än en natt, om ni är en stor grupp eller om du vill tälta i närheten av ett boningshus bör du fråga markägaren om lov.

Att göra upp en lägereld går bra, men det är förbjudet att elda när det är torrt och finns risk för att brand kan sprida sig. Små fältkök får däremot alltid användas. Elda på en säker plats och aldrig direkt på klipp hållar. Hällarna spricker lätt sönder, en skada som inte går att reparera.

Du får plocka grenar, kottar och pinnar på marken som bränsle till elden, men ingenting från levande träd.

Hundar måste hållas kopplade i naturen mellan 1 mars och 20 augusti. Då är djurlivet som känsligast och många djur har sina ungar.

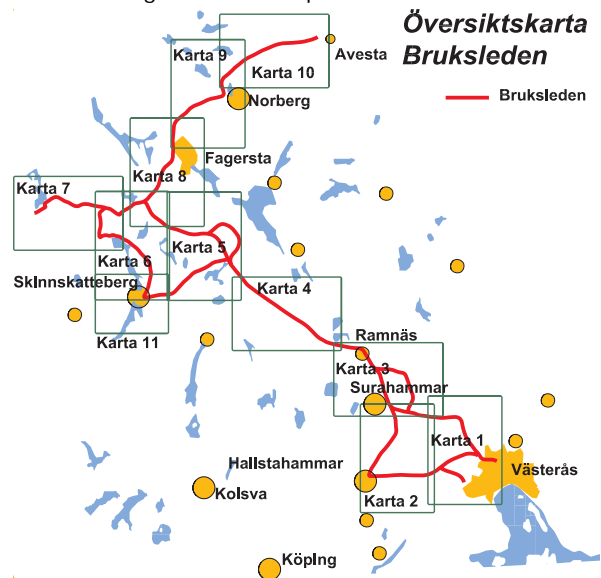
Att rida i skog och mark ingår i allemansrätten, men det är bara tillåtet om du inte orsakar någon skada. Särskilt under vår och höst då marken är blöt och mjuk gäller det att välja rätt väg. Att rida på vandringsleder och andra iordninggjorda stigar är inte att rekommendera då de upprättats för att ta sig fram till fots.

Lämna inte kvar något skräp i naturen! Både djur och människor kan skada sig på krossat glas, kapsyler, plastpåsar och rostiga burkar. Dessutom förstör det upplevelsen för nästa person som kommer till platsen.

Broschyren är framtagen inom ett projekt där statliga bidrag till lokala och kommunala naturvårdsprojekt är medfinansier för genomförandet.

Bruksleden

Genom Västmanland, från Västerås i söder till Avesta och Malingsbo i norr, sträcker sig Bruksleden. Från Mälardalens slätter kan du vandra norrut in i Bergslagens djupa skogar och böljande terräng. Leden passerar ett omväxlande natur- och kulturlandskap där små brukssamhällen med spännande historia och många sevärdheter utgör ett karakteristiskt inslag. Skogsterräng blandas med blomstrande ängsmarker, ödsliga myrar, glittrande sjöar och kalkrika områden med spännande växtlighet. Flera större vattendrag, som Kolbäckån med Strömsholms kanal, korsar också genom landskapet.

Etapper

Bruksleden är 25 mil lång och indelad i 27 etapper med varierande längd. De flesta börjar och slutar vid en rastplats med vindskydd eller en raststuga. I skogen är leden markerad med orange färg på träd och stolpar.

Vatten och ved

Vattenkällor finns på några ställen längs leden. Vattenkvaliteten i dessa källor kontrolleras inte. Därför är de inte utmärkta på kartorna och det rekommenderas att du bär med dig eget vatten. Ved finns i allmänhet inte utlagd vid vindskydd och raststugor.

Ansvar

Ansvarig för Bruksleden är de kommuner leden passerar, Västerås, Hallstahammar, Surahammar, Skinnskatteberg, Fagersta och Norberg. Kontakta: info@bruksleden.se

www.bruksleden.se

Bruksleden Etapp 13

Trummelsberg - N Morsjön 9 km

2006

Ettappbeskrivning

Ettapp nr 13 från Trummelsberg till norra Morsjön, via Trehörningen, bjuder på vacker vandring genom ett kuiperat landskap. Du går förbi små sjöar, över höjder med kala berghällar och genom skogsklädda och blockrika moränmarker. Förutom runt Bastmora utgörs leden helt av skogsstigar.

Från grusvägen som passerar det gamla bruksområdet Trummelsberg viker leden av längs en stig som tar dig upp till en ruin av ett gammalt kolhus. Bortanför det delar sig leden. Åt höger går ettapp nr 12 medan ettapp nr 13 tar av åt vänster.

Sträckan som följer passerar genom ett skogslandskap där den ena sjön avlöser den andra. Efter ett par kilometer letar sig stigen upp på en höjd varifrån du bitvis har fin utsikt över det omgivande landskapet. Här uppe på höjden ligger "Jättens grav", ett stort klapperstensfält som bildades för ca 9500 år sedan. Stenfältet utgörs av tre etager och den högsta ligger strax under högsta kustlinjen, som i området uppskattats till ca 180 m ö h.

Nu går det nedåt igen mot sjön stora Trehörningen. Vid sjön finns en raststuga med möjlighet till övernattnig.

Efter ytterligare ett par kilometer genom skogen kommer du ut på en liten grusväg som leden följer fram till Bastmora. Här passerar du en bäck som skurit sig ner i sedimenten och bildat en ravin. Intill bäcken låg tidigare en hytta byggd någon gång före 1495.

Efter bäcken kommer du till en avtagsväg upp till höger. Vägen leder till Tåktbyn, en före detta bergsmansgård med många äldre idag lite ovanliga byggnader. Här finns bl a en kalkbod, gårdssmedja och rökbastu.

Härifrån är det ca en och en halv kilometers vandring längs först väg och därefter skogsstig fram till ettappmålet och vindskyddet vid norra Morsjön.

Rastplatser

Vid Trummelsberg finns en mysig lägerplats nere vid sjön stora Kedjen. Här finns vindskydd, två eldstäder, bord och bänkar, TC och badplats med brygga. Det finns stora gräsytor att sätta upp tält på.

Vid sjön stora Trehörningen ligger en fin raststuga där du kan övernatta. I stugan finns bord kamin, breda sov-bänkar samt ett sovloft. Utanför finns eldstad med bänkar och TC. Det finns gott om plan mark att slå upp tält på.

Vid ettappmålet norra Morsjön ligger ett vindskydd i en skogsbacke som sluttar ner mot sjön. Här finns eldstad och TC. Det går bra att sätta upp några tält. Vid sjön, en bit från vindskyddet, finns en badplats.

Raststugan vid stora Trehörningen

Kommunikationer

Du kan inte komma till den här ettappen med kollektivtrafiken.

Vid Trummelsberg finns plats för några bilar att parkera.

Information om bussar finns på Västmanlands lokaltrafiks hemsida: www.vl.se. Du kan även ringa trafikupplysningen: 0774 - 410 410

Information om tågtrafiken hittar du på www.tagibergslagen.se

Kartor

Bruksledens delkarta nr 5 täcker aktuell ettapp. Utöver den kan du använda Lantmäteriets terrängkarta 11G NV Västerås i skala 1:50 000.

www.bruksleden.se

Trummelsberg

Fem kilometer in i skogen, väster om väg 66, ligger Trummelsberg vid sjön Kedjen. Av detta bruk, som grundades av Olof Trummel år 1622, finns idag bara ruiner kvar. Malmen kom hit från Norberg och det färdiga tack- eller stångjärnet fördes sedan vidare till Färna bruk Hammaren lades ner år 1864, medan hyttan hölls igång fram till 1907. Naturen har nu återtagit det mesta av platsen, men spåren efter den livliga brukshandlingen finns kvar. Den som besöker Trummelsberg kan se resterna av rostugnen, de stora gråa stempelare som en gång var ett kolhus, den grävda kanalen, spår av kajen där pråmarna som fraktade tackjärnet lade till samt några bostadshus från 1800-talet.

Trummelsberg

Jättens grav

Mittemellan Storsjön och stora Trehörningen passerar du en höjd. Nästan högst upp ligger det största fossila klapperstenfältet i området runt Trummelsberg och Landsberget. Klapperstenfältet, eller stentorget, kallas för Jättens grav och bildades av Yoldiahavets vågor för ca 9500 år sedan. Det har tre etager och den högsta delen är mycket nära högsta kustlinjen, som här ligger ca 180 m ö h.

Jättens grav